

## Neznanje ili podvala?

### Blog

Posted by:

Objavljeno: 2007/4/22 13:31:14

U petak 20. travnja u Saboru se cijeli dan raspravljalo o prijedlogu izmjena i dopuna Zakona o radu zastupnice Adlešić. To je bilo takozvano „drugo čitanje“ a popodne je glasanjem odlučeno da zakon ide u „treće čitanje“.

„Prvo čitanje“ ovog prijedloga bilo je otprilike prije godinu dana kada se vodila objedinjena rasprava o prijedlogu izmjena i dopuna Zakona koji su podnijeli kolege iz HSP-a (zaštita „zviždača“) i o našem prijedlogu (rad nedjeljom). Prema poslovniku, o svakom prijedlogu zakona koji predloži zastupnik ili klubovi zastupnika Vlada mora Saboru dostaviti pisano mišljenje. Prije godinu dana Vlada je za sva tri prijedloga dostavila negativno mišljenje odnosno predložila je Saboru da ne prihvati predložene promjene. Mišljenje Vlade ujedno je i signal zastupnicima vladajuće komercijalne koalicije kako trebaju glasati.

No, nekoliko dana poslije Vlada povlači negativno mišljenje o prijedlogu zastupnice Adlešić; da bi tri dana poslije dala pozitivno mišljenje. To nam je bio jasan signal da prijedlozi HSP-a i HNS-a (vidi ovaj tekst) neće dobiti potporu zastupnika za drugo čitanje ali da će prijedlog zastupnice Adlešić; „proći“ u drugo čitanje. Tako je i bilo.

Prema poslovniku, nakon prolaska prvog čitanja, predlagatelj u drugo čitanje prijedlog mora poslati u roku od 6 mjeseci, u protivnom se smatra da je prijedlog povučen. Zastupnica Adlešić; svoj je prijedlog u drugo čitanje poslala u roku ali je na raspravu čekao skoro 6 mjeseci.

I opet Vlada daje negativno mišljenje. Predlaže da se prijedlog ne usvoji. I u raspravi predstavnik kluba zastupnika HDZ-a, zastupnik Tomljanović; protivi se prijedlogu.

No, oko podneva na klupe nam dolazi prijedlog zaključka kluba HDZ-a kojim predlažu da se zakon uputi u treće čitanje. Tako i bi.

Ova poslovnička nadmudrivanja prepričao sam samo zato da se vidi koliko puta su Vlada i vladajućim mjenjali mišljenja. Slučajno? A sada o sadržaju.

Zastupnica Adlešić; je u javnosti cijelu godinu dana tvrdila da se ovim njezinim prijedlogom rješava problem rada nedjeljom i njegovog plaćanja. To je ponovila u obrazlaganju zakona i nakon rasprave u Saboru u izjavi za „Media-servis“. Ako je doista u to uvjerena onda se radi o neznanju. Jedina odredba o radu nedjeljom u njezinom prijedlogu glasi:

„Kolektivnim ugovorom propisuju se razlozi, načini, kriteriji i uvjeti za rad nedjeljom, blagdanima ili nekim drugim danom za koji je Zakonom propisano da je neradni.“

Predložila je i odredbu prema kojoj samohrani roditelj djeteta do 3 godine starosti odnosno roditelj

djeteta s smetnjama u razvoju do 6 godina starosti ne smije raditi nedjeljom, blagdanom ili neradnim danom osim ako pisanom izjavom ne izjavi da želi raditi.

I u čemu je problem? „Razlozi, načini, kriteriji i uvjeti za rad nedjeljom...“ A što je s plaćanjem toga rada? Ima li radnica ili radnik koji radi nedjeljom, blagdanom ili neradnim danom pravo na povećanu plaću za taj rad? U Zakonu o radu (članak 92.) piše da „... radnik za rad noću, nedjeljom i blagdanom kao i za prekovremeni rad... ima pravo na povećanu plaću...“ Koliko povećanu? To u Zakonu ne piše! A gdje se to propisuje? Ni to u Zakonu ne piše.

U obvezatnom sadržaju kolektivnog ugovora nema odredbe o tome da se u njemu mora utvrditi i povećana plaća za taj rad. I postotak povećanja plaće za taj rad. U ZOR-u iz 1995. toga je bilo ali je netko pametan u međuvremenu to izbrisao.

Dakle, u svom prijedlogu zastupnica Adlešić ni jednom riječju ne spominje plaćanje rada nedjeljom. A javnost uporno uvjerava da upravo to želi riješiti. Neznaje?

Još jedan problem. U zakonu nema odredbe o obavezi poslodavca voditi evidencije prisutnosti radnika na radu. Na temelju čega nadležni inspektor može utvrditi rad nedjeljom?

Izjavi poslodavca? Anketiranju radnika? A tek u slučaju spora radnika s poslodavca! Kako radnik pred sudom može dokazati da je radio prekovremeno, nedjeljom, blagdanom, drugim neradnim danom ili noću? Samo svjedocima! Ako netko pristane svjedočiti.

Kako problem riješiti?

„Rad nedjeljom, blagdanom ili drugim neradnim danom, prekovremeni rad i rad noću može se uvesti samo ako su razlozi, načini, kriteriji, uvjeti i povećanje plaće za taj rad utvrđeni kolektivnim ugovorom kojega je poslodavac sklopio sa sindikatom ili mu je naknadno pristupio.“ To su nužne dopune članka 46. i 92. Zakona.

Članak 131. pak treba dopuniti s obavezom poslodavca da, između ostalog, kao obveznu evidenciju mora voditi i evidenciju prisutnosti radnika na radu.

A što s poslodavcima koji ne žele sklopiti Kolektivni ugovor?

Ne može se uvoditi rad nedjeljom, blagdanom, noću ili prekovremeni rad!

Ili nadležni ministar iskoristi pravo iz članka 211. zakona i granski kolektivni ugovor proširiti (oktroirati) s primjenom na sve poslodavce u grani ili djelatnosti.

Na sve te činjenice u svojoj raspravi upozorio sam zastupnicu Adlešić. Ako do trećeg njezinog popravka svoj prijedlog smatrati da se radilo o neznanju. I podržati njezin prijedlog.

Ukoliko pak i u trećem njezinom popravku bez ovih nužnih popravaka prijedloga, onda biti siguran da se ne radi o neznanju nego o podvali.

To tim više što o svom prijedlogu nije pribavila mišljenje ni sindikata ni poslodavaca a ni Gospodarsko-socijalnog vijeća. Slučajno?